

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 354/2010-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. marca 2011 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti Ing. J. H. a Mgr. L. H., K., zastúpených spoločnosťou S., s. r. o., Č., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. J. V., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/135/2003 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. J. H. a Mgr. L. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/135/2003 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/135/2003 p r i k a z u j e konateľ bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. J. H. a Mgr. L. H. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každému v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré j e Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Okresný súd Čadca j e p o v i n n ý uhradiť Ing. J. H. a Mgr. L. H. trovy konania v sume 321,09 € (slovom trisťdvadsaťjeden eur a deväť centov) na účet spoločnosti S., s. r. o., Č., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 354/2010 z 21. septembra 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. J. H. a Mgr. L. H. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/135/2003.

Na základe výzvy sa k veci vyjadril okresný súd podaniami z 22. októbra 2010 a 31. januára 2011, v ktorých uviedol posledné procesné úkony okresného súdu vykonané od augusta 2010 a súhlasil so sťažovateľmi, že ich sťažnosť je dôvodná. Súčasne zaslal ústavnému súdu súdny spis, z ktorého ústavný súd zistil tieto podstatné procesné úkony účastníkov konania a okresného súdu od podania žaloby:

Okresnému súdu bol 31. októbra 2003 doručený návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy. Súčasťou návrhu bol aj návrh na vydanie predbežného opatrenia,

o ktorom rozhodol okresný súd 25. novembra 2003. Odporkyňa v 2. rade 26. januára 2004 vzniesla námietku zaujatosti proti zákonnému sudcovi. Spis bol zaslaný Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), ktorý uznesením z 26. marca 2004 nevytlučil sudcu z prerokúvania a rozhodovania veci. Dňa 21. apríla 2004 bol sťažovateľ v prvom rade vyzvaný na predloženie ďalších návrhov na dokazovanie a 14. júla 2004 bolo doručené dovolanie odporkyne v 2. rade proti uzneseniu krajského súdu z 26. marca 2004. Dňa 11. augusta 2004 odporcovia žiadali o odročenie pojednávania z dôvodu, že vo veci zatiaľ nebolo rozhodnuté o námietke zaujatosti a spis nebol predložený na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Pojednávanie 12. augusta 2004 bolo odročené na neurčito na účely odstránenia nedostatkov podania (dovolania) a rozhodnutia o odvolaní proti predbežnému opatreniu. Spis bol 22. septembra 2004 zaslaný na krajský súd, odkiaľ bol vrátený 19. októbra 2004 s tým, že sudca nebol vylúčený z prerokúvania veci. Dňa 20. októbra 2004 okresný súd určil termín pojednávania na 30. november 2004, ktoré bolo odročené na 13. január 2005 na účely opätovného predvolania odporcov, ktorí sa nedostavili na pojednávanie. Dňa 22. decembra 2004 bol okresnému súdu doručený rozšírený návrh sťažovateľov „o neplatnosť kúpnej zmluvy“.

Pojednávanie 13. januára 2005 bolo odročené na 10. marec 2005 pre účely opätovného predvolania sťažovateľov, ako aj odporcov. Pojednávanie bolo zrušené z dôvodu zaslania spisu na najvyšší súd, ktorému bol zaslaný 15. marca 2005. Z najvyššieho súdu bol spis vrátený okresnému súdu 29. apríla 2005 (konanie o dovolaní bolo zastavené). Ďalšie pojednávanie 28. júna 2005, z ktorého sa ospravedlnil odporca v 1. rade z dôvodu hospitalizácie, ako aj odporkyňa v 2. rade, bolo odročené na 8. september 2005. Dňa 19. augusta 2005 vyslovil svoju predpojatosť konajúci zákonný sudca. Spis bol 26. augusta 2005 zaslaný na krajský súd, ktorý ho vrátil 10. októbra 2005 s tým, že sudca nebol vylúčený z prerokúvania a rozhodovania vo veci.

Opatrením predsedníčky okresného súdu zo 4. januára 2006 bol spis pridelený na ďalšie konanie JUDr. E. M. z dôvodu dočasného pozastavenia výkonu funkcie JUDr. M. Zákonná sudkyňa 16. januára 2006 vo veci vzniesla námietku zaujatosti z dôvodu, že odporcu v 1. rade osobne pozná a mohli by vzniknúť pochybnosti o jej nezaujatosti. Opatrením predsedníčky okresného súdu bol spis pridelený na konanie JUDr. A. P.

Dňa 28. februára 2006 podal právny zástupca sťažovateľov návrh na prerušenie konania o neplatnosť darovacej zmluvy až do právoplatného skončenia konania o neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorý bol predmetom rozšíreného návrhu z 21. decembra 2004. Dňa 7. marca 2006 odporkyňa v druhom rade uviedla, že nesúhlasí so zmenou návrhu ani s návrhom na prerušenie konania.

Okresný súd uznesením zo 14. marca 2006 nepripustil zmenu návrhu, návrh na vylúčenie veci na samostatné konanie zamietol a obdobne zamietol aj návrh právneho zástupcu sťažovateľov na prerušenie konania. Súčasne nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru grafológie a písmaznalectva, odvetvia ručného písma na preverenie podpisu odporkyne v treťom rade na darovacej zmluve.

Dňa 2. júna 2006 okresný súd zaslal spis krajskému súdu na účely rozhodnutia o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu z 25. novembra 2003, ktorým nariadil predbežné opatrenie, a 31. júla 2006 doručil dodatok spisu. Krajský súd uznesením z 20. júla 2006 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (spis mu vrátil 21. septembra 2006). Konštatoval, že sťažovatelia neosvedčili skutočnosti, ktoré by nariadenie predbežného opatrenia odôvodňovali (č. 1. 201). Dňa 20. septembra 2006 okresný súd vyzval účastníkov a príslušnú správu katastra na doloženie originálov darovacej zmluvy a určil termín pojednávania na 28. september 2006 (bez dodržania 5-dňovej zákonnej lehoty), na ktorom bolo vykonané dokazovanie vypočutím účastníkov (bez účasti odporcov). Dňa 26. septembra 2006 právny zástupca sťažovateľov podal na okresnom súde zmenu návrhu na vydanie predbežného opatrenia a 5. októbra 2006 podal návrh na zmenu návrhu vo veci samej. Dňa 5. októbra 2006 okresný súd upustil od znaleckého dokazovania, 10. októbra 2006 pripustil zmenu návrhu a zmenu návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Dňa 31. októbra 2006 sa konalo pojednávanie bez účasti odporcov, na ktorom okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým určil, že darovacia zmluva je neplatná len v časti týkajúcej sa prevodu spoluvlastníckeho podielu (v 1/2) vo vzťahu k odporkyňi v 2. rade. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Okrem toho rozhodol o predbežnom opatrení tak, že do právoplatného rozhodnutia vo veci samej sú odporcovia povinní zdržať sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Dňa 21. decembra 2006 podali sťažovatelia

odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ktorým v časti zamietol žalobný návrh, 28. decembra 2006 a v januári 2007 podali odvolanie proti rozsudku odporcovia.

Dňa 17. januára 2007 okresný súd vydal opravné uznesenie v časti týkajúcej sa vydaného predbežného opatrenia. Dňa 30. januára 2007 podala odvolanie proti opravnému uzneseniu odporkyňa v 2. rade a 2. februára 2007 odporca v 1. rade. Dňa 14. februára 2007 bol spis zaslaný na krajský súd, odkiaľ bol vrátený 17. decembra 2007 (rozsudok okresného súdu bol zrušený). Krajský súd uznesením z 23. mája 2007 nepriznal odporcovi oslobodenie od zaplataenia súdnych poplatkov a uznesením z 30. júla 2007 rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výroku, ktorým bol návrh sťažovateľov na určenie, že darovacia zmluva nevznikla, potvrdil a v ostatnej časti ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu.

Opatrením predsedu okresného súdu bol spis 2. júla 2007 pridelený na ďalšie konanie Mgr. R. G., ktorému bol spis kanceláriou predložený až 20. decembra 2007.

Dňa 3. marca 2008 právny zástupca navrhovateľa doručil okresnému súdu zmenu návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Uznesením z 12. marca 2008 okresný súd pripustil zmenu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Dňa 2. apríla 2008 bolo vydané predbežné opatrenie, „*ktorým bolo zakázané odporcom previesť vlastnícke právo na tretie osoby k nehnuteľnostiam... na odporkyňu v rade 3... v podiele 1/4-iny, tieto zaťažiť vecným bremenom, záložným právom alebo iným vecným právom*“.

Proti rozhodnutiu okresného súdu o vydaní predbežného opatrenia podali účastníci konania odvolania 15., 17. a 23. apríla 2008 a uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co/206/2008 z 28. augusta 2008 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené.

Dňa 25. septembra 2008 okresný súd určil termín pojednávania na 26. november 2008, pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že spis bude predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podanom návrhu odporcu v 1. rade na vylúčenie všetkých sudcov

okresného súdu. Spis bol zaslaný na krajský súd, odkiaľ bol vrátený 1. apríla 2009 (sudca nebol vylúčený z prerokúvania a rozhodovania vo veci).

Pojednávanie 20. mája 2009 bolo odročené na neurčito (bolo rozhodnuté o návrhu odporcu v 1. rade na prerušenie konania–zamietnuté) a 16. júla 2009 Ing. K. doručil okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu z 20. mája 2009. Spis bol 2. septembra 2009 zaslaný na krajský súd, vrátený bol 7. mája 2010 (uznesenie okresného súdu bolo rozhodnutím krajského súdu z 26. apríla 2010 potvrdené).

Opatrením predsedu okresného súdu z 3. decembra 2009 bol spis pridelený na ďalšie konanie JUDr. Š. M. Ďalším opatrením predsedu okresného súdu bol spis 18. mája 2010 pridelený na konanie JUDr. J. M., ktorá určila termín pojednávania na 28. júl 2010.

Dňa 6. júla 2010 vzniesla proti všetkým sudcom okresného súdu námietku zaujatosti Ing. K. Š., ktorá bola vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku za vznesenú námietku zaujatosti. Dňa 2. augusta 2010 bol spis zaslaný na krajský súd, ktorý rozhodol 30. septembra 2010 tak, že nevyhlásil sudkyňu z prerokúvania a rozhodovania vo veci. Spis bol vrátený okresnému súdu 15. novembra 2010. Termín pojednávania 14. januára 2011 bol zrušený z dôvodu čerpania dovolenky konajúcej sudkyne, nový termín pojednávania bol určený na 26. január 2011, na ktorom boli vypočutí účastníci konania, a potom toto pojednávanie bolo odročené na neurčito. Dňa 17. januára 2011 okresný súd vyzval odporkyňu na doplnenie svojho odvolania z 26. novembra 2010. Dňa 27. januára 2011 okresný súd vyzval odporcu v 1. rade na zaplatenie súdneho poplatku za podanie z 29. decembra 2010.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Ústavný súd pripomína, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesnoprávných inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) obsahuje viaceré účinné prostriedky zabezpečujúce plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorej výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo,

postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov.

1. Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že predmetom namietaného konania vedeného okresným súdom je návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy, kde sťažovatelia vystupujú ako navrhovatelia v prvom a druhom rade. Podľa názoru ústavného súdu spory o takéto nároky nie sú právne zložité a existuje k nim aj stabilizovaná judikatúra všeobecných súdov. Ústavný súd vychádzajúc z doterajšieho priebehu napadnutého konania nezistil ani žiadne skutočnosti, ktoré by svedčili o mimoriadnej faktickej zložitosti veci, hoci na priebeh konania mohli mať nepochybne vplyv aj podávané námietky zaujatosti zákonných sudcov zo strany odporcov, resp. rozhodovanie o návrhoch predbežných opatrení, opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam okresného súdu, ako aj iné okolnosti, ktoré súviseli na začiatku konania s častým odročovaním, resp. rušením pojednávaní z dôvodu neúčasti odporcov.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd posudzoval správanie sťažovateľov v predmetnom konaní. Títo síce nezaplatili súdny poplatok pri podaní návrhu a tiež sa nezúčastnili jedného pojednávania v roku 2005, ale tieto skutočnosti nemohli ovplyvniť výraznou mierou predĺženie tohto konania, ak boli od septembra 2004 riadne zastúpení advokátom, ktorý sa zúčastňoval nariadených pojednávania. Na výzvy okresného súdu reagovali sťažovatelia včas.

Ústavný súd konštatuje, že aj sťažovatelia prispeli k predĺženiu posudzovaného konania z dôvodu, že podali množstvo návrhov (mnohokrát aj neodôvodnených, čo konštatoval aj krajský súd), o ktorých musel okresný súd rozhodovať, a po prípadnom podanom opravnom prostriedku aj Krajský súd v Trnave, čím sa konanie neúmerne predlžovalo.

Ústavný súd pri hodnotení ich postupu bral do úvahy i to, že ako účastníci konania nesporne mali právo na procesné úkony, ktoré urobili. Za priet'ahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania však neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľmi uplatnených procesných právach ústavný súd nezapočítal do doby zbytočných priet'ahov v konaní okresného súdu (obdobne III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04).

3. Pri hodnotení doterajšieho postupu okresného súdu v namietanom konaní poukazuje ústavný súd na to, že v jeho priebehu sa nevyskytli väčšie obdobia nečinnosti ako 9 mesiacov v roku 2007 po rozhodnutí krajského súdu v júli 2007 až do marca 2008, keď pripustil zmenu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré by stáli za osobitnú zmienku, ale okresnému súdu možno vytknúť najmä to, že počas celého doterajšieho konania konal neefektívne a nesústredene, v dôsledku čoho došlo k predĺženiu tohto konania.

Je pravdou, že okresný súd bol veľmi často konfrontovaný s riešením častých a neodôvodnených námietok najmä zo strany odporcov v 1. až 3. rade, ktorí podávali návrhy na vylúčenie zákonných sudcov a všetkých sudcov okresného súdu, ktorým krajský súd viackrát nevyhovel, keď z prerokovania a rozhodovania vecí zákonných sudcov nevyvlúčil a tiež s podávaním ich opravných prostriedkov proti rozhodnutiam okresného súdu, čo malo nepochybne vplyv na doterajšiu dĺžku tohto konania, ale o neefektívnom postupe okresného súdu svedčí predovšetkým to, že aj keď nariadil viackrát pojednávania, na ktorých vykonal dokazovanie, spočiatku najmä v rokoch 2004 a 2005 všetky

pojednávania odročoval pre neúčast' odporcov, z ktorých neúčasti nevyvodil žiadne opatrenia (predvedenie, resp. poriadkové pokuty), ktoré mu umožňoval procesný kódex. Obdobne aj jeho rozhodnutie v merite veci z 31. októbra 2006 bolo v podstate zrušené krajským súdom preto, že účastníkom konania bola odňatá možnosť konať pred súdom (rozhodol na pojednávaní v ich neprítomnosti).

Príkladom nesústredenej práce okresného súdu je aj skutočnosť, že zaslal spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní účastníkov proti rozhodnutiu okresného súdu z 25. novembra 2003 o predbežnom opatrení až 2. júna 2006.

Ústavný súd konštatuje, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota sťažovateľov v napadnutom konaní nebola odstránená ani po uplynutí viac ako sedem rokov od jeho začatia (m. m. napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, III. ÚS 152/08, IV. ÚS 251/08).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/135/2003 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pretože ústavný súd zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/135/2003, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia prostredníctvom právneho zástupcu vo svojej sťažnosti žiadali priznať finančné zadosťučinenie v sume 15 000 €, ktoré odôvodnili najmä tým, že od podania žaloby v roku 2002 okresný súd nekoná a „*vo veci spôsobuje vážne prieťahy, v dôsledku čoho sťažovateľom vzniká vážna ujma, pretože nemôžu užívať predmet svojho vlastníctva*“.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy aj priznanie finančného zadosťučinenia. Pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na zistený stav konania na okresnom súde v právnej veci sťažovateľov vedenej pod sp. zn. 10 C/135/2003 (správanie sťažovateľov a postup okresného súdu vyhodnotené v časti II tohto nálezu) ústavný súd považoval priznanie sumy každému zo sťažovateľov po 1 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Právny zástupca sťažovateľov trovy konania vyčíslil sumou 446,37 €, ktoré aj bližšie špecifikoval.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia je vyššia ako suma vypočítaná ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a odporuje tejto vyhláške.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009, ktorá bola 721,40 €. Úhradu priznal ústavný súd za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti urobené v auguste 2010) v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky, keďže úkony boli vykonané pri spoločnom zastupovaní dvoch sťažovateľov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 120,23 €, pri vykonaní dvoch úkonov právnej služby za dva spoločne zastupované osoby by potom odmena predstavovala sumu 480,92 €, avšak po jej znížení o 50 % aplikáciou § 13 ods. 2 vyhlášky ju ústavný súd ustálil na sumu 240,46 €. Paušálna náhrada výdavkov (tzv. režijný paušál) bola priznaná za každý úkon právnej služby v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky v sume 28,84 € (2 x 2 x 7,21 €), teda spolu v sume 269,93 €. K tomu je potrebné pripočítať 19 % DPH t. j. 51,16 €, pretože advokát je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

Z uvedených dôvodov ústavný súd zaviazal okresný súd zaplatiť právnemu zástupcovi sťažovateľov úhradu trov konania v celkovej sume 321,09 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2011